

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Stephen King
PET SEMATARY

Copyright © 1983 by Stephen King
Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01198-2

STEPHEN KING

GROBLJE KUĆNIH LJUBIMACA

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2019.

Evo nekih ljudi koji su napisali knjige, pripovedajući ono što su učinili i zašto su to učinili:

Džon Din. Henri Kisindžer. Adolf Hitler. Karil Česman. Džeb Magruder. Napoleon. Taleran. Dizraeli. Robert Cimerman, takođe poznat i kao Bob Dilan. Lok. Čarlton Heston. Erol Flin. Ajatolah Homeini. Gandi. Čarls Olson. Čarls Kolson. Viktorijanski Džentlmen. Dr X.

Većina ljudi veruje da je Bog napisao Knjigu, ili Knjige, pripovedajući nam šta je i, do izvesne mere, zašto je učinio ono što je učinio. I pošto većina ljudi takođe veruje da su ljudska bića sazdana po ugledu na Boga, On može biti posmatran kao osoba... ili, ispravnije, Osoba.

Evo nekih ljudi koji nisu napisali knjige u kojima bi prikazali ono što su činili... i ono što su videli:

Čovek koji je sahranio Hitlera. Čovek koji je obavio autopsiju Džona Vilksa Buta. Čovek koji je balsamovao Elvisa Prislija. Čovek koji je balsamovao – loše, po mišljenju većine pogrebnika – papu Jovana XXIII. Četrdesetak pogrebnika koji su počistili Džonstaun, odnoseći vreće s mrtvacima, nabadajući papirnatu čašu motkama sa šiljkom na vrhu, kakvim se služe čuvari u gradskim parkovima, i mašući rukama da bi se odbranili od muva. Čovek koji je kremirao leš Vilijama Holdena. Čovek koji je zalio leš Aleksandra Velikog zlatom, da ne bi istrulio. Ljudi koji su mumificirali faraone.

Smrt je misterija, a sahrana tajna.

Uvod

Stiven King

Na pitanje (koje mi često postavljaju), koju od mojih knjiga smatram najstrašnijom, odgovaram lako i bez oklevanja: *Groblje kućnih ljubimaca*, iako ona možda nije ta koja najviše plaši čitaoce. Ako je suditi po pristigloj pošti, to je verovatno *Isijavanje*. Nerv za smeh, baš kao i onaj za zabavu, kod različitih ljudi nalazi se na različitom mestu. Znam samo da sam *Groblje kućnih ljubimaca* stavio u fioku, misleći da sam konačno otišao predaleko. Vreme je pokazalo da nisam, bar kad je reč o onome što je čitalačka publika bila spremna da prihvati. Siguran sam da sam otišao predaleko u odnosu na svoja osećanja. Najjednostavnije rečeno, bio sam užasnut napisanim štivom i iz njega izvedenim zaključcima. Ispričao sam već kako je knjiga napisana, ali ću to učiniti još jednom: treća sreća.

Krajem sedamdesetih pozvan sam da provedem godinu dana na Univerzitetu Mejn, kao gostujući predavač. Ponuđeno mi je da predajem fantastičnu književnost (beleške za predavanja poslužile su kao osnov *Mrtvačkog plesa*, objavljenog dve godine kasnije). Supruga i ja iznajmili smo kuću u Oringtonu, osamnaestak kilometara od univerzitetskog naselja. To je bila prekrasna kuća u prekrasnom seoskom ambijentu Mejna. Jedini problem bio je put pored kog smo živeli. Saobraćaj na njemu bio je veoma gust. Tim putem prolazilo je mnogo kamiona i cisterni, koji su išli u obližnje hemijsko industrijsko postrojenje.

Hulio de Sanktis, vlasnik prodavnice preko puta, odmah je po doseljenju supruzi i meni skrenuo pažnju da moramo da pazimo na decu i kućne ljubimce. „Taj put je potrošio mnogo životinja“, rekao nam je Hulio. Ta rečenica našla se u romanu. Dokaz da put troši mnogo životinja nalazio se u šumi, iza naše iznajmljene kuće. Staza je preko polja vodila do malog groblja za

Stephen King

kućne ljubimce u šumi... samo što je na znaku na drvetu ispred improvizovanog šarmantnog malog groblja pisalo: GROBJE KUCNIH JUBIMACA. Ovaj natpis nije našao samo mesto u romanu, već je postao i njegov naslov. Tamo gore deca su sahranjivala pse i mačke. Na groblju je sahranjeno i nekoliko ptica, čak i jedna koza.

Naša osmogodišnja kći imala je mačka Smakija. Nedugo po useljenju u kuću u Oringtonu, na travnjaku susedne kuće pronašao sam mrtvog Smakija. Voljeni ljubimac moje ćerke bio je najnovija žrtva Puta 5. Još jedna potrošena životinja. Sahranili smo ga na Groblju kucnih jubimaca. Moja kći je napravila nadgrobno obeležje na kom je pisalo MAČAK SMAKI: BIO JE POSLUŠAN. (Smaki nije bio ni najmanje poslušan; bio je samo mačak, za boga miloga.)

Sve je bilo u redu dok jedne noći nisam čuo treskanje u garaži, praćeno plakanjem i nekim zvukom koji je ličio na praskanje kapisla. Krenuo sam da istražim buku i zatekao kći u garaži. Bila je divna u svom gnevu. Pronašla je nekoliko komada pucketave plastike u koju se pakuju krhki predmeti pre transporta. Plastika je pucketala dok je skakala po njoj i urlala: „Bio je moj mačak! Neka Bog nabavi svog mačka! Smaki je bio moj mačak!“ Pomislio sam da je njen gnev najrazumniji prvi odgovor na tugu koje misleće ljudsko biće može proizvesti. Uvek ću je voleti zbog prkosnog krika: *Neka Bog nabavi svog mačka!* Bila je u pravu, bila je tako predivno u pravu.

Naš najmlađi sin imao je tad manje od dve godine. Usavršio je trkačku veštinu, iako je tek nedavno prohodao. Nedugo po Smakijevoj pogibiji, trčkarali smo po susednom dvorištu sa zmajem. Mališa je iz čista mira pomislio da je trčanje prema putu sjajna ideja. Pojurio sam za njim. Neka sam proklet ako nisam čuo kako jedan od Sijanbrovih kamiona dolazi (Orinko u romanu). Uhvatio sam ga i oborio, ili se sam sapleo. Ni dan-danas nisam sasvim siguran. Sećanje nas često izda kad se ljudski uplašite. Znam da je još živ i zdrav i da je doživio da postane mladić, ali deo mog uma nikad nije utekao onom grozomornom *šta bi bilo*: Šta bi bilo da ga nisam uhvatio? Šta bi bilo da je pao nasred drumu umesto na ivici?

Mislim da vam je sad jasno zašto knjigu izraslu iz tog incidenta smatram tako uznemirujućom. Jednostavno sam posegnuo za postojećim elementima i dodao to užasno *šta bi bilo*... Drugim rečima, nisam samo razmišljao o nezamislivom, već sam to i pribeležio.

U oringtonskoj kući nije bilo prostora za pisanje, ali je u Huliovoj radnji bila prazna soba. U njoj sam napisao *Groblje kućnih ljubimaca*. Uživao sam u radu svakog dana. Znao sam da pripovedam vruću priču, koja mi privlači

Groblje kućnih ljubimaca

pažnju i koja će privući pažnju čitalaca. Kad radite iz dana u dan, ne vidite šumu, već samo brojite drveće. Po završetku knjige pustio sam da rukopis odleži šest nedelja. To je sastavni deo mog procesa rada. Nakon toga sam je ponovo pročitao. Rezultat je bio tako zapanjujući i gnusan da sam je vratio u fioku, misleći da nikad neće biti objavljena, bar ne za mog života.

Objavljena je zahvaljujući sticaju raznolikih okolnosti. Raskinuo sam ugovor s Dabldejom, svojim prvim izdavačem. Međutim, dugovao sam im još jedan roman pre raskida. Imao sam samo jedan pri ruci i to je bilo *Groblje kućnih ljubimaca*. Razgovarao sam sa suprugom. Ona je moj najbolji savetnik kada ne znam u kom smeru da krenem. Rekla mi je da bi trebalo da je objavim. Smatrala ju je dobrom, možda previše gnusnom, ali i previše dobrom da ne bude objavljena.

Bil Tompson, moj prvi urednik u Dabldeju, prešao je u drugu izdavačku kuću. (Everest haus, kad smo već kod toga. Bil mi je prvi put predložio da objavim *Mrtvački ples* i priredio ga za štampu.) Poslao sam knjigu Semu Vonu, jednom od uredničkih gorostasa tog vremena. On je doneo konačnu odluku – rešio je da objavi knjigu. Poradio je malo na njoj i posebnu pažnju poklonio završetku. Svojim trudom načinio je dobru knjigu još boljom. Biću mu doveka zahvalan na nadahnutim potezima plavom olovkom. Nikad nisam zažalio što sam je napisao, iako me i dan-danas na mnogo načina uznemiruje i onespokojava.

Pogotovo me brine najupečatljiviji deo, izrečen kroz usta Džada, postarijeg suseda Luisa Krida. „Mrtvo je, Luise“, rekao je Džad, „ponekad bolje.“ Svim srcem nadam se da ovo nije istina, iako mi se čini da jeste u grozomornom kontekstu *Groblja kućnih ljubimaca*. Možda je to u redu. Možda je „mrtvo ponekad bolje“ poslednja lekcija o tuzi, ona koju usvojimo kad se konačno zamorimo od skakanja gore-dole po pucketavoj plastici i od vikanja Bogu da nabavi svoju mačku (ili svoje dete) i da nas ostavi na miru. Ta lekcija uči nas da na kraju krajeva mir u životu možemo naći samo prihvatanjem vasseljenske volje. To možda zvuči kao zašecereno nju ejdž sranje, ali mi alternativa liči na tamu, preterano groznu da bi je smrtna bića poput nas podnela.

20. septembar 2000. godine.

Prvi deo

Grobje kucnih jubimaca

*Isus im reče: „Lazar, naš prijatelj, zaspao; nego idem da ga probudim.“
Učenici se zглеdaše, neki se osmehnuše, zato što nisu znali da se Isus
prenosno izražavao. „Gospode! Ako je zaspao, ustaće.“
Tada im Isus kaza upravo: „Lazar umre... nego hajdemo k njemu.“*

– JEVANĐELJE PO JOVANU (parafraza)

1

Luis Krid je u trećoj godini izgubio oca i nikad nije upoznao dedu, pa nije očekivao da će pronaći oca na početku zrelog životnog doba. Upravo to mu se dogodilo... samo što je tog čoveka zvao prijateljem, kao što dolikuje odraslom muškarcu kada relativno kasno u životu pronađe čoveka kakav je trebalo da bude njegov otac. Upoznao ga je jedne večeri kad se sa ženom i dvoje dece uselio u veliku belu drvenu kuću u Ladroneu. S njima se uselio i Winston Čerčil. Čerč je bio mačak njihove kćeri Ajlin.

Komitet za potragu na univerzitetu sporo je obavljao svoj posao. Lov na kuću na pristojnoj razdaljini od univerziteta bio je napet i zahtevan posao. Približavali su se mestu na kom je, po njegovom uverenju, trebalo da bude kuća – *sva obeležja su se poklapala... kao astrološki znaci u noći pre Cezarovog ubistva*. Luisu se baš u tom času javila morbidna misao. Svi su bili umorni i krajnje nervozni. Gejdž je škripao zubima i vilenio. Nije hteo da zaspi, koliko god da mu je Rejčel pevala. Ponudila mu je dojku pre vremena za hranjenje. Gejdž je znao raspored hranjenja jednako dobro kao i ona, možda i bolje, i smesta je ugrizao novim zubčićima. Rejčel se rasplakala. Nije bila načisto što se tiče selidbe u Mejn iz Čikaga, gde je provela čitav život. Ajlin joj se smesta pridružila. Čerč je u zadnjem delu automobila neumorno šetao tamo-amo. Ništa drugo nije radio na trodnevnoj vožnji iz Čikaga. Mjaukanje iz mačje korpe bilo je neprijatno, ali ih neprestano šetkanje, koje je počelo čim su ga pustili iz nje, nije ništa manje nerviralo.

I Luis je bio na ivici plača. Iznenada mu se javila luda ali nimalo neprikladna ideja: predložice im da skoknu do Bangora i nešto prezalogaje dok čekaju na kamion za selidbu. Kad tri očajna taoca sudbine izađu, nagaziće ga do daske i nestati bez traga. Golemi karburator gutaće skupi benzin dok bude bežao ka jugu i dalekom Orlandu na Floridi. Zaposliće se u Dizniju kao bolničar, pod novim imenom. Pre skretanja na auto-put – dobru staru

Stephen King

Devedesetpeticu koja šiba na jug – staće pokraj puta da bi se ratosiljao jebenog mačka.

Zaobišli su poslednju krivinu i naišli na kuću koju je samo on video. Kad je dobio posao na Univerzitetu Mejn, doleteo je i obišao sedam kuća odabranih na osnovu fotografija. Izabrao je ovu: veliku staru kuću u novoengleskom kolonijalnom stilu (ali obnovljena i toplotno izolovanu; troškovi grejanja bili su strašni, ali ne i nečuveni za toliku kvadraturu), s tri velike sobe u prizemlju, još četiri na spratu i dugom šupom, koja se mogla preurediti u dodatni stambeni prostor. Svuda oko kuće pružao se bujni travnjak, jarkozelen uprkos avgustovskoj vrućini.

Iza kuće je bila velika poljana, idealna za dečje igre. Na njenom kraju počinjala je šuma koja se pružala gotovo unedogled. Agent za nekretnine objasnio im je da se imanje graniči s državnim zemljištem i da u dogledno vreme na njemu neće biti ništa građeno. Ostaci indijanskog plemena Mikmak polagali su pravo na gotovo tri hiljade i dvesta hektara u Ladlouu i gradu istočno od njega. Zakučasta parnica, u kojoj su osim Indijanaca učestvovala federalne i državne vlasti, završiće se najverovatnije u sledećem veku.

Rejčel je naglo prestala da plače. Uspravila se u sedištu. „Da li je to...“

„To je“, reče Luis. Bilo mu je neprijatno – ne, strepeo je. Ma bio je užasnut. Podigao je veliki kredit. Otplaćivaće ga dvanaest godina. Ajlin će napuniti sedamnaestu kad isplate poslednju ratu.

Progutao je knedlu.

„Šta misliš?“

„Mislim da je prekrasna“, reče Rejčel. Tim komentarem skinula mu je veliki teret sa srca. Nije se zafrkavala. Video je to u njenom pogledu kad su skrenuli na asfaltirani prilazni put koji se završavao pred šupom. Pažljivo je posmatrala gole prozore. Znao je da već razmišlja o zavesama, mušemama za police u ormanima i o hiljadu drugih stvari.

„Tata?“, pitala je Ajlin sa zadnjeg sedišta. I ona je prestala da plače. Čak je i Gejdž prestao da vileni. Luis je uživao u novonastaloj tišini.

„Šta je bilo, ljubavi?“

Posmatrao ju je u retrovizoru. Kestenjastim očima ispod tamnosmeđe kose posmatrala je kuću, travnjak, krov daleke kuće na levoj strani i veliku poljanu koja se prostirala sve do šume.

„Da li je ovo naš dom?“

„Biće, dušice“, rekao je.

Groblje kućnih ljubimaca

„Uraa!“ Probila mu je uši iznenadnim povikom. Čerka mu je ponekad išla na živce. Svojom reakcijom na novu kuću naterala ga je da shvati da mu neće biti nimalo žao ako nikad ne vidi Diznijev svet u Orlandu.

Parkirao je ispred šupe i ugasio motor.

Mašina je lagano utihnula. Uživali su u slatkom cvrkutu ptica, u debeloj tišini kasnog popodneva tako različitoj od užurbane Državne ulice i Lupa.*

„Dom“, tiho će Rejčel, posmatrajući kuću.

„Dom“, krotko se oglasio Gejdž s njenog krila.

Luis i Rejčel su se posmatrali. U retrovizoru je video kako Eli širi oči na zadnjem sedištu.

„Da li si...“

„Da li je...“

„Da li je to...“

Svi su govorili u isti mah. Smejali su se zajedno. Gejdž nije obraćao pažnju na njih. Nastavio je da sisa palac. Već mesec dana umeo je da kaže „ma“. Koji put bi pokušao da kaže i nešto što bi moglo da bude „taaa“, ali ovo drugo je verovatno bilo samo plod Luisove mašte.

Upravo je slučajno, ili imitirajući ih, izgovorio reč „dom“.

Podigao je sina iz ženinog krila. Čvrsto ga je zgrlio.

Tako su stigli u Lادلou.

* *The Loop* – jedna od 77 čikaških opština, komercijalni centar grada. (Prim. prev.)

2

Taj magični trenutak zauvek će zauzimati posebno mesto u sećanju Luisa Krida – delimično zato što je zaista bio magičan, ali najviše zato što je ostatak večeri bio tako napet. Puna tri sata nije bilo ni traga od mira ili magije.

Luis je uredno stavio ključeve kuće (bio je uredan i metodičan čovek) u žučkastosmeđu kovertu s natpisom „Kuća Lادلou – ključevi primljeni 29. juna“. Nisu bili u odeljku za rukavice, iako je bio potpuno siguran da ih je tamo ostavio.

Nervozno je tragao za njima. Rejčel je naslonila Gejdža na bok i krenula za ćerkom do drveta u polju. Po treći put pregledao je prostor ispod sedišta, kad je njegova kći vrisnula i zaplakala.

„Luise!“, povikala je Rejčel. „Posekla se!“

Ajlin je pala s automobilske gume za ljuljanje i udarila kolenom o kamen. Posekotina je plitka, ali ona vrišti kao da je ostala bez noge, pomislio je Luis (malčice sebično). Pogledao je na kuću preko puta. Svetlost je gorela u dnevnoj sobi.

„Dobro, Eli“, rekao je. „Dosta je bilo. Komšije će pomisliti da je neko ubijen.“
„Mnogo me boooli!“

Jedva se obuzdavao. Čutke se vratio do automobila. Nije mogao da nađe ključeve, ali je pribor za prvu pomoć bio u odeljku za rukavice. Uzeo ga je i krenuo prema ćerki. Zavrištala je još glasnije kad je videla šta nosi.

„Ne! Ne ono što peče, neću ono što peče tata! Ne...“

„Eli, to je samo merkurohrom, i ne peče...“

„Budi velika cura“, reče Rejčel. „To je samo...“

„Ne, ne, ne, ne, ne...“

„Prestani ili će te i dupe zapeći!“, reče Luis.

„Umorna je, Lu“, tiho kaza Rejčel.

„Da, znam kako je to. Ispruži joj nogu.“

Groblje kućnih ljubimaca

Rejčel je spustila Gejdža i uhvatila ćerku za nogu. Luis je namazao posekotinu merkurohromom, uprkos sve histeričnijim vapajima.

„Neko je upravo izašao na verandu susedne kuće“, reče Rejčel. Podigla je Gejdža, koji je odvažno puzao kroz travu.

„Baš lepo“, progundao je Luis.

„Lu, ona je...“

„Znam da je umorna.“ Zatvorio je bočicu merkurohroma i smrknuo odmerio ćerku. „Eto. I nije nimalo bolelo. Priznaj da si pogrešila, Eli.“

„Bolelo je! I te kako je bolelo! Bolelo je...“

Dlan ga je žestoko zasvrbeo. Čvrsto se uhvatio za nogu da je ne bi udario.

„Da li si našao ključeve?“, pitala ga je Rejčel.

„Nisam još“, reče Luis. Dohvatio je pribor za prvu pomoć i ustao. „Ja ću...“

Gejdž je zavrištao. Nije se jogunio niti plakao, već je vrištao, bacajući se u Rejčelinom naručju.

„Šta mu je?“, kriknula je Rejčel, dok ga je gotovo naslepo gurala supругu u ruke. To je, pretpostavljao je, jedna od prednosti udaje za doktora, možete da mu tutnete dete u ruke kad god pomislite da ispušta dušu. „Luise! Šta se...“

Bebica se hvatala za vrat i divlje vrištala. Luis ga je okrenuo i ugledao ljuti beli plik na vratu. Brzo je rastao. Opazio je još nešto na kragni trenerke, nešto dlakavo, što se slabašno migoljilo.

Ajlin, koja se taman umirila, opet poče da vrišti. „Pčela! Pčela! PČELA!“ Odskočila je unazad. Suplela se o kamen o koji je malopre udarila i bubnula na zadnjicu. Ponovo je zaplakala od bola, iznenađenja i straha.

Poludeću, zabrinuto je pomislio Luis.

„Učini nešto, Luise! Možeš li išta da učiniš?“

„Morate da izvadite žaoku“, progovorio je neko iza njih otegnutim glasom. „To je rešenje. Izvadite žaoku i sipajte sodu bikarbonu na mesto ujeda. Otok će odmah splasnuti.“ Nepoznati je govorio tako snažnim istočnjačkim naglaskom da Luisov umorni i smeteni um isprva nije razumeo ni reč lokalnog narečja.

Okrenuo se i ugledao starca od nekih sedamdeset godina – zdravih i pravih sedamdeset – kako stoji na travnjaku. Nosio je plavu tanku košulju koja je otkrivala izborani vrat. Imao je suncem opaljeno lice i pušio je cigaretu bez filtera. Stisnuo je cigaretu palcem i kažiprstom i pažljivo je stavio u džep. Pružio mu je ruku s obešenjačkim osmehom... Luisu se taj osmeh odmah dopao, iako nije bio od onih koje je lako šarmirati.

„Ne želim da vas učim vašem poslu, doco“, rekao je. Tako je Luis upoznao Džadsona Krandala, čoveka kakav je trebalo da bude njegov otac.

3

Gledao je njihov dolazak. Prešao je ulicu da vidi može li im pomoći, zato što mu se učinilo da su u „malom škripcu“.

Krandal je prišao Luisu koji je držao bebu na ramenu. Pogledao je oteklinu na dečaćičevom vratu i pružio zdepastu čvornovatu šaku. Rejčel je otvorila usta s namerom da se usprotivi. Starčeva šaka izgledala je veoma nezgrapno. Bila je velika kao Gejdžova glava. Naizgled trapavi prsti odlučno su se pokrenuli, pre nego što je stigla da prozbori ijednu reč. Kretali su se vešto i precizno, kao kad kockar prevlači karte po prstima ili baca novčiće u mađioničarski limbo. Žaoka mu je osvanula na dlanu.

„Velka je“, napomenuo je. „Ne bi dobila prvu nagradu na poljoprivrednom sajmu, al' bi se kvalifikovala za traku.“ Luis je prasnuo u smeh.

Krandal ga je odmerio s obešenjačkim osmehom i rekao: „Stvarno golema, zar ne?“

„Šta je rekao, mamice?“, pitala je Ajlin. I Rejčel je prasnula u smeh. Naravno da je to bilo vrlo neučtivo, ali je nekako bilo u redu. Krandal je potegao paklicu „Česterfilda“ i izlovio cigaretu uglom usana. Ljubazno se naklonio devojkama koje su se još smejele – čak se i Gejdž kikotaao, uprkos oteklini od pčelinjeg ujeda na vratu – i kresnuo drvenu šibicu noktom palca. Zapalila se. *Starci znaju dosta trikova*, pomislio je Luis. *Sitni su, ali su neki zaista dobri.*

Prestao je da se smeje i pružio ruku kojom nije pridržavao Gejdžovo dupence – Gejdžovo prilično vlažno dupence. „Drago mi je što smo se upoznali, gospodine...“

„Džad Krandal“, rekao je starac i stisnuo pruženu ruku. „Pretpostavljam da ste vi doca.“

„Da. Ja sam Luis Krid. Ovo je moja supruga Rejčel, a ovo je moja ćerka Eli. Dečak kog je ubola pčela zove se Gejdž.“

Groblje kućnih ljubimaca

„Drago mi je što sam vas upoznao.“

„Nisam hteo da se smejem... bolje reći, *nismo* hteli da se smejemo... stvar je u tome što smo... malo umorni.“

Ponovo se nasmejao, zato što je potcenio svoj umor. Bio je sasvim iscrpljen.

Krandal je s razumevanjem klimnuo. „Kako i ne biste bili umorni posle tolikog puta.“ Obratio se Rejčel. „Zašto ne biste odveli mališana i vašu ćerku kod mene, gospođo Krid? Stavicećemo malo sode bikarbone na krpu i smanjiti otok. Siguran sam da bi moja supruga volela da vas upozna i da vam poželi dobrodošlicu. Ona retko izlazi. Poslednje dve-tri godine pati od artritisa.“

Rejčel je pogledala Luisa, koji je klimnuo.

„To je veoma ljubazno od vas, gospodine Krandale.“

„O, voleo bih da me zovete Džad.“, rekao je.

Začulo se glasno trubljenje i gundanje snažnog motora koji prelazi u niži stepen prenosa. Veliki plavi kamion skrenuo je na prilazni put.

„Hrista mu! Stigli su, a ja još nisam pronašao ključeve od kuće!“, rekao je Luis.

„Nema problema“, reče Krandal. „Imam komplet ključeva. Gospodin i gospođa Klivland... živeli su u kući pre vas. Pre četrnaest ili petnaest godina poverili su mi komplet ključeva. Dugo su živeli ovde. Džoan Klivland bila je najbolja prijateljica moje supruge. Umrla je pre dve godine. Bil je otišao u jednu od onih zgrada za starce u Oringtonu. Doneću vam ključeve. Ionako vama pripadaju.“

„Veoma ste ljubazni, gospodine Krandale“, reče Rejčel.

„Ni u kom slučaju“, rekao je. „Radujem se što ćemo ponovo imati dečicu u komšiluku.“ Starčev naglasak zvučao je veoma egzotično. Činilo im se da slušaju strani jezik. „Samo morate da vodite računa da ne istrče na drum, gospojo. Mnogo velikih kamiona prolazi ovuda.“

Vrata na kamionskoj kabini bučno su se otvorila i zatvorila. Radnici su iskočili iz vozila i krenuli ka njima.

Eli se malo udaljila od kuće. Upitala je: „Šta je ovo, tata?“

Luis je krenuo u susret radnicima i bacio pogled preko ramena kad mu se ćerka obratila. Na kraju polja, tamo gde je prestajao travnjak i počinjala visoka letnja trava, ugledao je utabanu i očišćenu metar i po široku stazu. Vijugala je uzbrdo. Gubila se iz vida nakon prolaska kroz nisko šipražje ispred brezovog gaja.

„Izgleda kao neka staza“, reče Luis.

Stephen King

„Jašta je“, sa osmehom reče Krandal. „Jednog dana ispričaću vam ono što znam o njoj. Kako bi bilo da pođemo kod mene i sredimo tvog bracu?“

„Važi“, reče Eli. Zatim je dodala s izvesnom nadom: „Da li soda bikarbona peče?“